

Welkom op Welgelegen

Diner Pensant 2022

HET OPDRACHTGEVERS
FORUM IN DE BOUW

Diner Pensant 2022 - Maximale Waardecreatie

In het provinciehuis van Noord-Holland ontvangt Lindy Molenkamp op 12 oktober ongeveer tachtig gasten voor het jaarlijkse Diner Pensant van het Opdrachtgeversforum in de bouw. Tijdens deze bijeenkomst zijn we in gesprek gegaan over hoe wij, als opdrachtgevers, samen kunnen bijdragen aan maximale waarde creatie, en daarmee bijdragen aan een leefbare en duurzame wereld.

Het provinciehuis bevindt zich in Paviljoen Welgelegen, dat een rijke historie kent. Buitenplaats Welgelegen is gebouwd door bankier Henry Hope aan het eind van de 18e eeuw om er zijn kunstcollectie onder te brengen. In 1808 werd het verkocht aan Lodewijk Napoleon, die het liefkozend 'mon paviljon' noemde. Na de Franse revolutie werd het paviljoen Nederlands staatseigendom. Koning Willem I gaf het in 1813 in gebruik aan zijn moeder, prinses Wilhelmina van Pruisen. Na haar dood in 1820 stond het enige tijd leeg. In 1828 besloot de Koning dat het een museum werd, eerst het Rijksmuseum voor Levende Nederlandse Meesters, vervolgens Geologisch Museum, Koloniaal Museum, Kunstnijverheidsmuseum en Fotografisch Museum.

Sinds 1930 werkt het bestuur van de provincie Noord-Holland vanuit paviljoen Welgelegen. Het werd door de rijksbouwmeester verbouwd tot kantoorpand. Alle gemeenten van Noord-Holland droegen bij aan de inrichting, veel geschenken zijn er nog steeds te zien.

Gastvrouw Lindy Molenkamp

Nieuwe vleugel provinciehuis Noord-Holland met de Johan Remkeszaal

Welkom door Lindy Molenkamp

Lindy Molenkamp heet de aanwezigen, en met name gedeputeerde Jeroen Olthof en prof. Geert Teisman, welkom in de Johan Remkeszaal. Het Opdrachtgeversforum wil een stimulerende invloed uitoefenen op vernieuwingen in de bouw, die in deze tijd heel hard nodig zijn. We leven in moeilijke tijden met hoge prijzen, te weinig mensen en ruimte om te bouwen, schaarste aan materialen en energie. Daarnaast hebben we een groot pakket aan ambities en uitdagingen zoals de reductie van emissies, hergebruik van materialen en herstel van biodiversiteit.

Lindy vertelt over haar ervaringen op Terschelling, waar ze samen met 80 topmensen uit de infra-sector over deze zorgen heeft gesproken. De aanwezige opdrachtgevers, marktpartijen en kennisinstellingen concludeerden gezamenlijk dat:

1. Het echt anders moet, want we moeten onze bijdrage leveren aan het redden van de wereld.
2. En: dat lukt alleen als we het samen doen, als we samen de sector aantrekkelijker en diverser maken, efficiënter en radicaal duurzamer.

Wat voor die 80 infra-mensen geldt, geldt ook voor ons als brede groep opdrachtgevers: we moeten onze bijdrage leveren aan het veranderen van de bouwsector en daarmee aan het redden van de wereld. En dat lukt alleen als we het samen doen.

De uitdaging voor het Diner Pensant is dan ook: hoe kunnen wij als opdrachtgevers, samen, met elkaar maximaal waarde creëren, dus maximaal bijdragen aan een leefbare en duurzame wereld.

Na haar oproep geeft Lindy het woord aan Marten Klein van de gemeente Amsterdam die de 'brief aan de kinderen van de wereld' voorleest. In deze brief is de missie van de infra5daagse geformuleerd.

Brief aan de kinderen van de wereld - voorgelezen door Marten Klein

Lieve Mette,

Ik ben 5 dagen op Terschelling geweest met 80 toffe collega's. Ik heb ze jouw vraag voorgelezen. "Hebben jullie de wereld gered?". Het werd stil. Je schudde ons wakker. Ik heb ze ook mijn antwoord voorgelezen: "Nee, daaraan zijn we nog niet aan toegekomen door onze dagelijkse sores". Het bleef stil.

Laat ons beginnen met een excuus. We hebben Nederland de beste infrastructuur van de wereld gegeven, maar hebben andere waarden veronachtzaamd. Zo hebben we meer van de wereld opgebruikt dan onze sector, onze generatie en ons land toekomt. Voor een deel onwetend, maar helaas voor een groter deel ook omdat het ons moeilijk lukt om boven onszelf uit te stijgen. Ook in deze 5 dagen. En toch zijn we trots.

We weten nu wat we willen bereiken. Samen. We gaan in onze manier van werken terug naar wat echt belangrijk is: mensen, natuur, verbinding, welzijn, gezondheid en geluk. Voor jou en alle volgende generaties. We maken bewuste keuzes, nemen afscheid van wat niet echt belangrijk is en betalen de echte prijs. En terwijl we dat doen voor Nederland weten we, het gaat om de wereld. Die bepaalt de ruimte die we hebben om het toekomstbestendig te doen. En dat is veel minder dan we nu gebruiken. Hoe gaan we dat bereiken?

We stellen onze nieuwe waarden centraal en willen leren om dat ook in het dagelijks werk steeds beter te doen. We maken van onze sector een fijne plek om in te werken. Voor iedereen die wil en kan bijdragen.

We halen de vrijblijvendheid er af. We maken onze prestaties meetbaar en afrekenbaar. We bouwen zo duurzaam, circulair, klimaatneutraal en natuurinclusief mogelijk. We bouwen daarom alleen nieuw als het bijdraagt aan een duurzamer wereld. Telkens stellen we samen vast of we doen wat echt belangrijk is.

We vinden niet elk elke keer ons eigen wiel uit. We brengen beleid, uitvoering en wetenschap actief bij elkaar en nemen

de rust om geformuleerde transitiepaden te volgen en te verbeteren.

We kiezen voor een koploperaanpak en nemen daarin iedereen mee. Zo tonen we krachtig leiderschap en volgen nog krachtiger. Ik ben trots op mensen zoals jij die ervoor kiezen in mijn vak en mijn wereld te stappen. Ik vestig mijn hoop op jou, én op ons. Dat wij het veel beter doen dan we tot nu gedaan hebben. En dat jij het dan nog beter doet dan wij. Wij beloven de Nederlandse infrastructuur toekomstbestendig aan jou over te dragen.

We komen nog vaker bij elkaar. Dan nodigen we je graag uit, met een grote groep leeftijdsgenoten. Mijn generatie is in de positie om de verandering teweeg te brengen, maar we hebben jouw generatie daar keihard bij nodig. We hopen dat jullie onze uitnodiging aannemen. Wees welkom.

De deelnemers van de infra5daagse

Voor meer informatie over de infra5daagse of deze brief kan je contact opnemen met Anita Baas: secretaris@toekomst-infra.nl

Geert Teisman - Aanbesteden als doorgaand proces om waarde te creëren

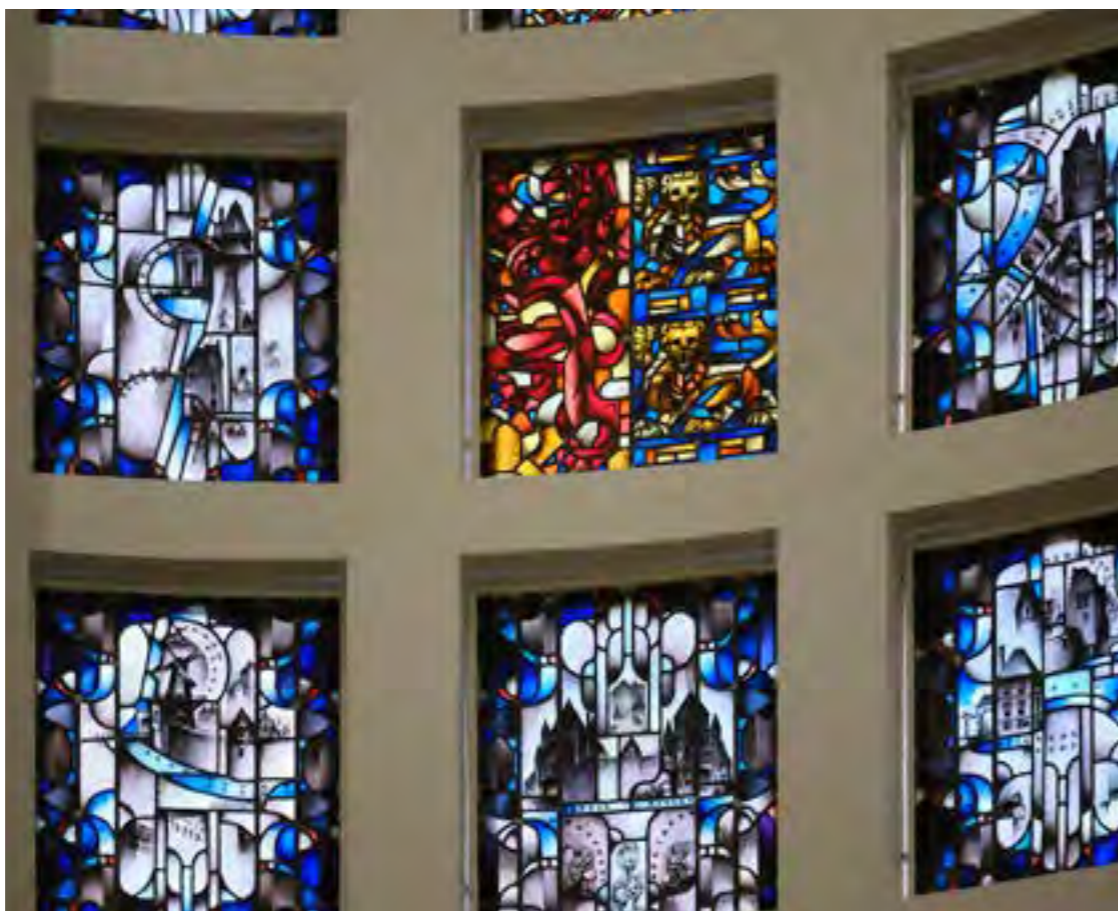
Mijn tegeltjes voor een aanpak die past bij de complexiteit van onze opgaven

1. Ga er vanuit dat hoe meer problemen en ambities partijen effectief weten te stapelen, hoe groter hun gezamenlijke oplossingsruimte wordt
  2. Ga er vanuit dat in netwerken en ketens vele handen licht werk maken en dat het dan wel zaak is om hun bedoeling en waarde te omarmen
  3. Ga er vanuit dat het proces dat jezelf kunt beheersen te armoedig is om het verschil te maken: begrijp dat hoe meer je toestaat dat processen vervloeien hoe sterker te vernieuwingsstroom wordt
- En wees er niet blind voor dat 'de eigen organisatie eerst- aanhangers' in elke organisatie de grootste en gemeenste vijanden blijken waarmee je van doen hebt.
  - Vloer ze liefdevol, help ze weer overeind en vraag ze wat hun bedoeling ook al weer was

Voor de presentatie van Geert Teisman kan je contact opnemen met het secretariaat van het Opdrachtgeversforum.

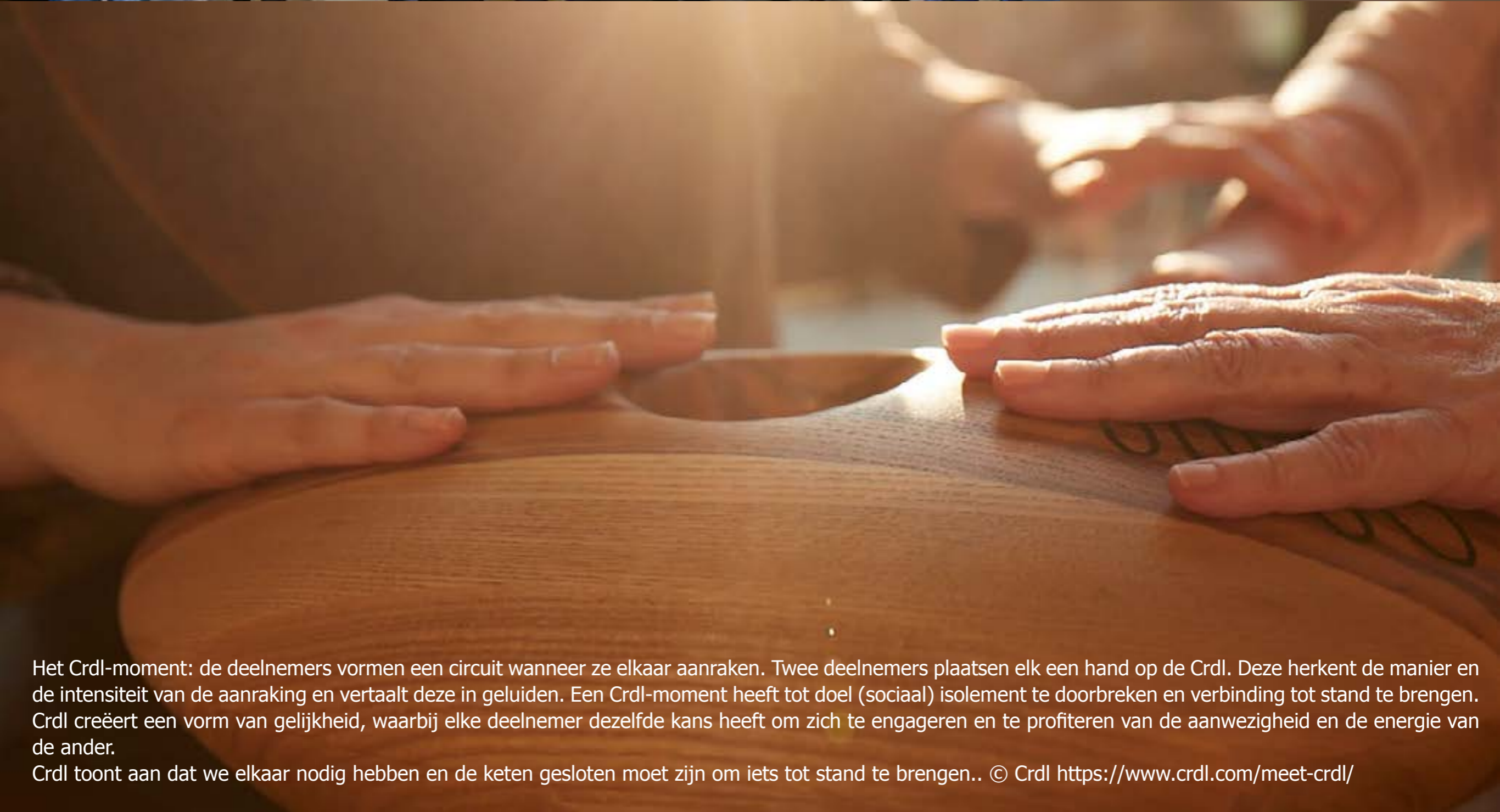
Na de presentatie van Geert Teisman over complexe opgaves en wat er nodig is om die uit te voeren, gaat het gezelschap in twee groepen uit elkaar. We worden rondgeleid door het prachtige paviljoen Welgelegen door Maria Bij de Vaate en Gerrit Bosch.

© Crdl

Het Crdl-moment: de deelnemers vormen een circuit wanneer ze elkaar aanraken. Twee deelnemers plaatsen elk een hand op de Crdl. Deze herkent de manier en de intensiteit van de aanraking en vertaalt deze in geluiden. Een Crdl-moment heeft tot doel (sociaal) isolement te doorbreken en verbinding tot stand te brengen. Crdl creëert een vorm van gelijkheid, waarbij elke deelnemer dezelfde kans heeft om zich te engageren en te profiteren van de aanwezigheid en de energie van de ander.

Crdl toont aan dat we elkaar nodig hebben en de keten gesloten moet zijn om iets tot stand te brengen.. © Crdl <https://www.crdl.com/meet-crdl/>

Kunstwerk, niet aankomen!

Het water staat ons aan de lippen. Wie doet het onverwachte: de kraan dichtdraaien.

Complexe opgaves, waar moet je beginnen?

Het debat: de ambities

In de Statenzaal van het provinciehuis gaan we in debat onder leiding van Marleen Hermans van de TU Delft en Marco Hofman van de provincie Noord-Holland. In vier deelsectoren gaan de deelnemers bedenken hoe ze vanuit hun expertise een bijdrage kunnen leveren aan de ambitie van een andere sector.

Na het openingsbod, is er een ronde om vragen te stellen, waarna er een definitief bod wordt gedaan.

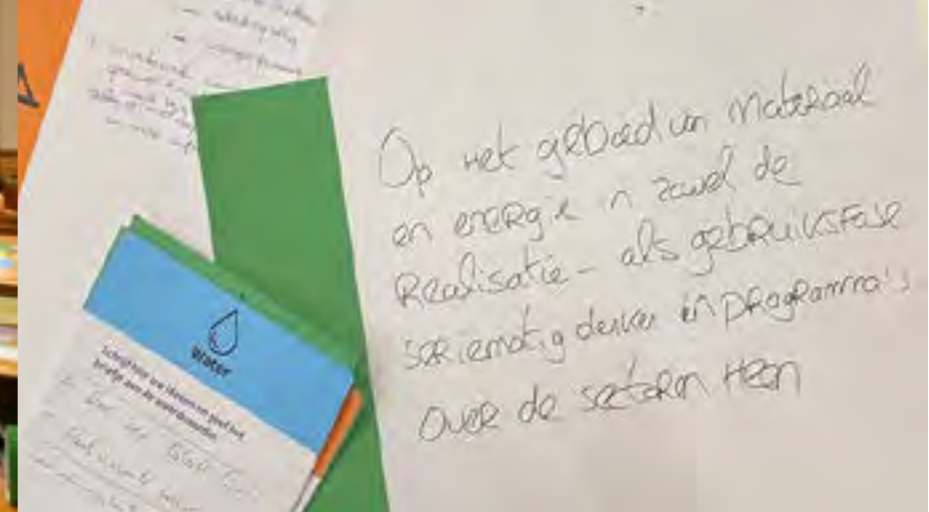

In 2030 maken we geen nieuwe infra, maar maken gebruik van bestaande assets

In 2030 werken we zero waste en minstens 50% circulair

In 2030 werken we in de watersector volledig klimaatneutraal

Het verduurzamen van ons vastgoed zodat de energievraag voor onze huurders lager wordt

Op het gebied van materiaal en energie in zowel de realisatie - als gebruiksfase serieus denken en programmeren! Over de setelen heen

Aanbod infra aan utiliteit:

Verregaande ketenintegratie om de materiaal cyclus te sluiten.

- Innovaties uitwisselen/delen, kennis ontwikkelen samen, standaarden, materialen marktplaats en materialenpaspoort.

Aanbod utiliteit aan water:

Om de watersector het energieverbruik, voor pompen & zuiveren te doen verminderen, biedt de utiliteitssector aan dat we onze daken, kelders en terreinen inzetten voor het bergen & zuiveren van regen- en afvalwater.

Aanbod water aan wonen:

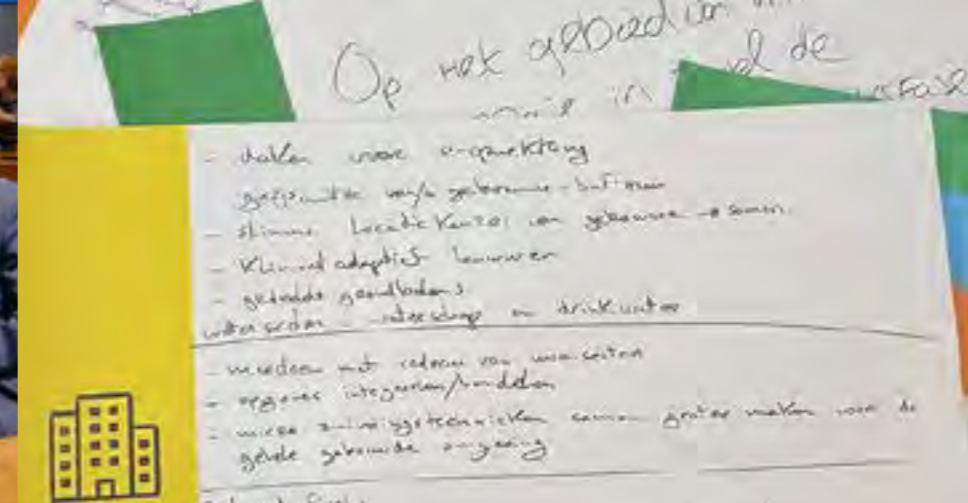
Water als bron van/voor duurzaam energiegebruik.

Aanbod wonen aan infra:

In 2030 bieden we zelfvoorzienende wijken bij mobiliteitshubs zodat we werk en wonen beter kunnen combineren en waarmee we de mobiliteitsvraag reduceren en gebruik maken van bestaande infra.

Vraag infra:

Wat verstaan jullie onder zelfvoorzienende wijken en welke infrastructuur heb je daarbij nodig binnen en tussen de wijken?

Vraag utiliteit:

Kunnen we compacte zelfvoorzienende woon- werkgebieden maken op wijkniveau en in leegstaande kantoren samen met Wonen, Infra, Water?

Vraag water:

Aan utiliteit: hoe kunnen we jullie helpen jullie daken en terreinen voor wateropslag geschikt te maken? En deze energie voorts beschikbaar te maken t.b.v. duurzaam energiegebruik door 'wonen'?

Aan Infra: kunnen jullie ons ondersteunen bij de realisatie van deze 'integrale' ketenintegratie? Samen de complexiteit opzoeken.... Doe je mee?

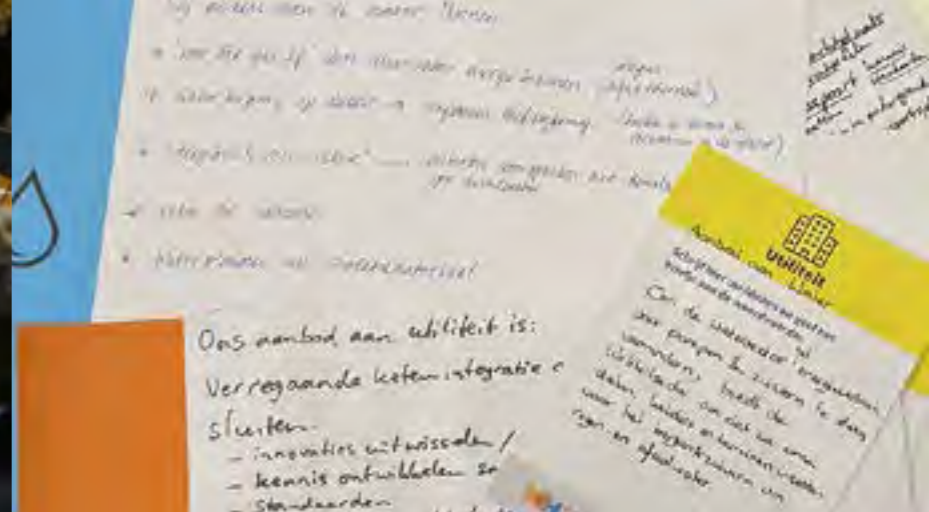

Vraag wonen:

Aan alle 3 gezamenlijk: hoe kunnen we lokaal smart grid vormen zodat we niet meer verder hoeven te verzwaren.

Aanbod infra:

Infra meervoudig benutten, inzet van ruimte voor multifunctioneel gebruik, bv lokale landbouw, wateropslag en energieopwekking. Daarnaast materialenaanbod gestand houden en waste als grondstof te gebruiken in onze infra.

Aanbod utiliteit voor iedereen:

Zero waste in ons gebruik betekent wezenlijk wonen en werken door slim water bergen en weren van onnodig veel vervoer. Slim grid boven op elkaar....

Aanbod water:

Water als energiebron om in 2030 infra te verduurzamen (geen nieuwe infra), zero waste & circulaire utiliteit en duurzaam vastgoed.

Aanbod wonen:

Wij bieden 3 uitwerkingen van zelfvoorzienende wijken met 1000 woningen gebruikmakend van een smart grid, aquathermie en de bestaande infra, knoop, plons en vroem!

Ronde 1: het finale aanbod

Aanbod infra aan utiliteit

Wij Infra halen jullie waste op en gaan samen met jullie normen ontwikkelen voor nieuwe bouwmaterialen.

Aanbod utiliteit aan water

Directe bijdrage aan klimaatneutraliteit door daken en gronden in te zetten voor energieopwekking en we maken het werk makkelijker door waterbesparing, grijswatersystemen en regenwaterbuffering.

Aanbod water aan wonen

Wij helpen jullie graag met: * energie uit water (warmte + koude), * bouwgrondstoffen uit ons residu en * micro-zuiveringstechniek voor de woningen.

Aanbod wonen aan infra

Op het gebied van materiaal en energie in zowel de realisatie- als gebruiksfase seriematig denken in programma's over de sectoren heen.

Vraag infra

We zijn erg blij met het verkregen cadeau van Wonen. We zouden het op prijs stellen dat bij Wonen en Bouwen rekening wordt gehouden met de bestaande infra. Beter benutten en we zouden graag meedoen met het cadeau van water om energie te ontvangen.

Vraag utiliteit

Meedoen met cadeau van woonsector; Opgaves integreren/bundelen; Micro-zuiveringstechnieken samen groter maken voor de gehele gebouwde omgeving.

Vraag water

Cadeau utiliteit: minder water gebruiken, willen we x3 en gronden en daken aanbod voor energie uitbreiden naar waterbuffering; Cadeau van Infra: afval gratis ophalen + secundaire grondstoffen voor dijkversterking; Utiliteit + Wonen: Dikker afvalwater (geen regenwater -> bufferen! + Medicijnrestenfilter (pharmafilter in gebouwen + woningen).

Vraag wonen

- Aanbod water: energie uit water, bouwstromen uit afval voor isolatie
- Aanbod utiliteit: energievraag synchroniseren kantoor – overdag, woningen – ochtend en avond vanuit daken inzetten utiliteit

Final offer Infra:
Wij gaan de markt actief laten innoveren en willen hogere prijzen betalen. Daarbij willen we jullie wensen meenemen, zodat de revenue van de innovatie bij jullie komt.

Aanbod infra:

Wij gaan de markt actief laten innoveren en willen hogere prijzen betalen. Daarbij willen we jullie wensen meenemen zodat de revenue van de innovatie bij jullie komt.

Aanbod utiliteit:

Een zero impact off grid km2 met: Waterbuffering in het gebied; Multisectorale energie-opwekking en uitwisseling; Locatiekeus gunstig voor infra, water en wooncombinatie; Multifunctioneel gebruik.

Aanbod water:

Wij geven ENERGIE: Isolerende materialen om de energievraag te verlagen (lange termijn) & Warmte + koude energie uit water om aan de huidige energievraag te voldoen (korte termijn)

Aanbod wonen: doelgroep denken, we doen niet anders.

Infra => seriematig bouwen + JIT beeldherkenning, onderhoud systemen, daar bouwen waar al Infra is, grondstoffen hoogwaardig dus geen afval meer. Utiliteit => overschotten prod. energie + tekorten -> beter benutten in piek/dal tijden versch. gebruik. Water => grijswater systemen toepassen en – filters toepassen

Ronde 2: het finale aanbod

Reflectie door Jeroen Oltof

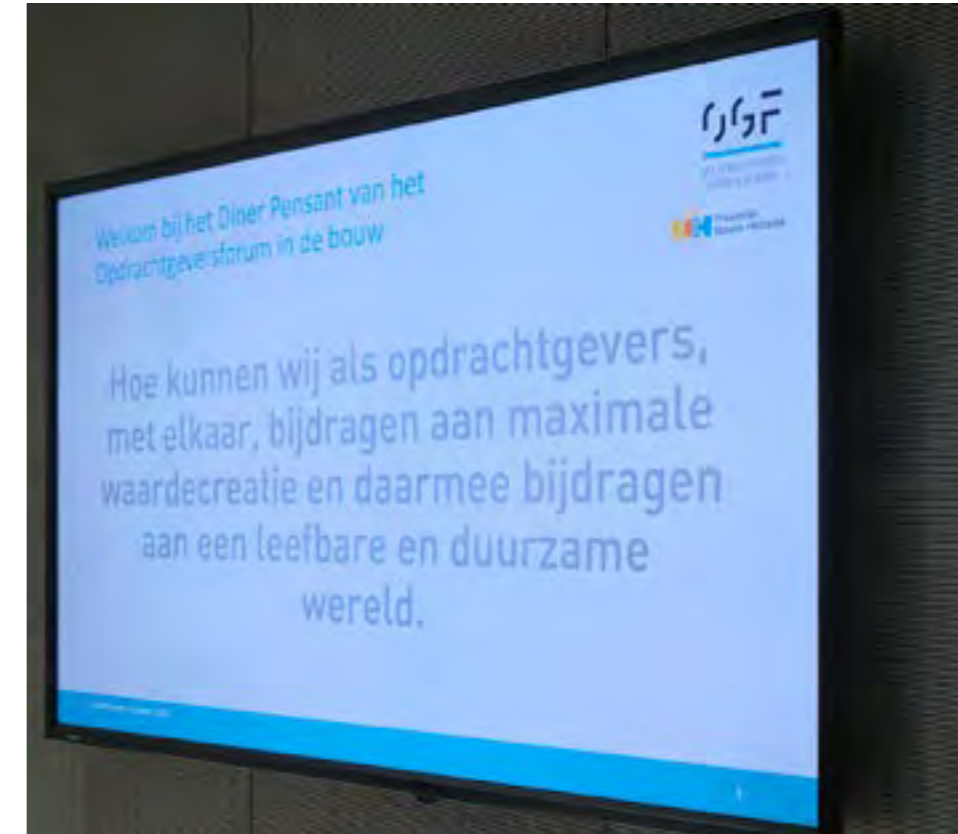
Na twee rondes debatteren en rondleidingen ronds Jeroen Olthof plenair af met zijn visie op de enorme opgave en uitdagingen waar we voor staan, de rol en verantwoordelijkheden van de politieke bestuurders daarbij en hoe wij als opdrachtgevers elkaar moeten helpen. Hij heeft de debatten bijgewoond, reflecteert op wat hij daar heeft gehoord en wijst de groep aan die het meest waardevolle, creatieve of haalbare cadeau voor een andere sector heeft bedacht.

En de winnaar is: .... Water, ronde 2. Wij geven energie.

Afronding door Pieter Janssen

Pieter Janssen spreekt namens de stuurgroep van het Opdrachtgeversforum in de bouw het gezelschap nog kort toe. Hij bedankt Lindy Molenkamp voor de organisatie van deze bijzondere bijeenkomst. Hij benadrukt nogmaals dat wij, als publieke opdrachtgevers, zelf het verschil kunnen maken. En om de opgave die voor ons ligt uit te kunnen voeren, zijn er ook innovaties nodig. Het opschalen van innovaties gaat echter moeizaam. Daarom hebben de Ambassadors of Change de wedstrijd 'het plagiaat certificaat' uitgeschreven voor de beste gekopieerde innovatie. Daarna is het tijd voor het Diner.

Organisatie

Het Opdrachtgeversforum in de bouw

Hanneke Veldhuis
Estela Regos Casas
Nina van der Broek
Heleen Smit
Savitri Wulandari

Provincie Noord-Holland

Lindy Molenkamp
Marco Hofman
Alexander Bletsis
Lida Keijzer

Met dank aan:

StudioRo fotografie
Raccoon Serious Games
Crdl
VineYard food & drinks
Eurest Catering